

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02
Rotel 020106

DOM
2015-01-23
Stockholm

Mål nr
T 2454-14

KÄRANDE

Ryska Federationens regering
c/o Ryska Federationens Federala Tullverk
11/5 Novozavodskaya Ulitsa
Moskva 121087
Ryssland

Ombud: Advokaterna Bo G H Nilsson och Ginta Ahrel
Advokatfirman Lindahl KB
Box 1065
101 39 Stockholm

SVARANDE

I.M. Badprim S.R.L., reg.nr.1002600054563
98, Alexandru cel Bun St.
Chisinau, MD-2005
Moldavien

Ombud: Advokaterna Johan Strömbäck och Erika Finn
Setterwalls Advokatbyrå AB
Box 1050
101 39 Stockholm

SAKEN

Klander av skiljedom meddelad i Stockholm den 21 oktober 2013

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ogillar käromålet.
 2. Ryska Federationens regering ska betala ersättning för I.M. Badprim S.R.L.:s rättegångskostnader med *dels* 852 957 kr (varav 840 000 kr för ombudsarvode), *dels* 16 858 euro (varav 9 310 euro för ombudsarvode), *dels* 29 236 USD. Ryska Federationens regering ska betala ränta på samtliga belopp enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.
-

Dok.Id 1179249

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd2@dom.se www.svea.se				

BAKGRUND

I.M. Badprim S.R.L. (Badprim) är ett moldaviskt bolag verksamt inom bygg- och entreprenadbranschen. Den 18 juli 2007 ingick bolaget och Ryska Federationens Federala Tullverk (Tullverket) ett totalentreprenadavtal rörande utformningen och konstruktionen av gränsstationen Mamonovo – Grzechotki, på gränsen mellan Ryssland och Polen. Avtalet slöts inom ramen för Europeiska Unionens (EU) program om teknisk assistans till utvecklingsländer – *TACIS Cross-Border Cooperation Programme* (TACIS-programmet) – och finansierades i sin helhet av medel från EU. Avtalet undertecknades av Badprim som totalentreprenör, Tullverket som beställare och dåvarande Europeiska gemenskapernas kommission (Kommissionen) som finansiär. Avtalet innehåller följande i fråga om skiljeförfarande.

(Annex B till avtalet)

Arbitration rules	Cl. 66 of the SC	International Chamber of Commerce (ICC), Paris
Court of Arbitration	Cl. 66 of the SC	Chamber of Commerce and Industry, Stockholm, Sweden
Number of arbitrators	Cl. 66 of the SC	Three (3)
Language of arbitration	Cl. 66 of the SC	English, official and Russian, unofficial translation
Place of arbitration	Cl. 66 of the SC	Stockholm, Sweden

(artikel 66 i Annex C till avtalet)

Arbitration

Unless settled amicably, any dispute in respect of which the DAB's decision (if any) has not become final and binding shall be finally settled by international arbitration. Unless otherwise agreed by both Parties a dispute between the Contracting Authority and the Contractor shall be referred to the Court of Arbitration of the Chamber of Commerce and Industry in Stockholm.

(artikel 66 i Annex C till avtalet)

Avtalet föregicks av ett antal principöverenskommelser. I juli 1997 ingick Kommissionen och Ryska Federationens regering (Regeringen) ett avtal benämnt ”General Rules Applicable to the Technical Assistance of the European Communities” (General Rules), som utgjorde ett ramverk för samarbetet inom TACIS-programmet. Enligt General Rules skulle de närmare villkoren för åtgärder som vidtogs inom ramen för programmet fastställas i ett särskilt avtal benämnt ”Financing Memorandum”.

Vidare ingick Ryska Federationens och Polens regeringar i juli 2003 ett bilateralt avtal rörande ombyggnation av vissa vägar. Syftet var att åstadkomma en motorvägsförbindelse enligt europavägsstandard mellan den polska staden Elblag och

den ryska staden Kaliningrad. Parterna kom samtidigt överens om att gränsstationer skulle byggas i anslutning till motorvägen och att undersöka möjligheterna att söka finansiering av projektet hos Kommissionen.

Slutligen ingick Regeringen och Kommissionen i januari 2007 ett avtal benämnt ”Memorandum of Understanding for Tacis Funding of Design and Construction of the Mamonovo-Grzechotki Border Crossing Post on the Russian-Polish Border” (Financing Memorandum). Avtalet reglerade bl.a. villkoren för Kommissionens finansiering av uppförandet av gränsstationen och ställde upp allmänna ramar för hur entreprenaden skulle upphandlas.

Badprim påkallade den 8 november 2010 skiljeförfarande mot Tullverket och Regeringen med yrkande om ersättning för utfört arbete, skatter och avgifter jämte ränta. Påkallelsen stödde sig på avtalet den 18 juli 2007 mellan bolaget och Tullverket.

Regeringen invände mot skiljenämndens behörighet. I ett dokument benämnt ”Decision on Jurisdiction” den 6 juli 2012 fann skiljenämnden dock att den var behörig att pröva Badprims yrkanden mot Regeringen.

Genom slutlig skiljedom den 21 oktober 2013 ogillades Badprims talan mot Tullverket och Regeringen förpliktades att till Badprim betala drygt 1,8 miljoner euro jämte vissa kostnader och ränta.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Regeringen har yrkat att hovrätten ska upphäva skiljedomen med undantag för vad som bestämts om ersättning till skiljemännen och skiljedomsinstitutet.

Badprim har motsatt sig Regeringens yrkande.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

PARTERNAS GRUNDER

Regeringen

Enligt rysk rätt är Tullverket en självständig juridisk person. Det är Tullverket och inte Regeringen som är part i avtalet med Badprim. Skiljedomen omfattas därför inte av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna (34 § första stycket 1 lagen [1999:116] om skiljeförfarande [LSF]).

Om hovrätten skulle anse att Regeringen är part i skiljeavtalet med Badprim är det i vart fall inte verkställbart och därför ogiltigt (34 § första stycket 1 LSF). Detta eftersom parterna avtalat att skiljeförfarandet skulle administreras av Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC) men enligt International Chamber of Commerce (ICC) skiljedomsregler, vilket inte är genomförbart. SCC saknar både nödvändiga organisationsstrukturer och erfarenhet för att utföra de mest centrala uppgifterna enligt ICC:s skiljedomsregler. Till dessa hör utseende av skiljemän med hjälp av ICC:s nationella kommittéer, bekräftelse av skiljemän utifrån erfarenheter om deras insatser i andra ICC-skiljemål, fastställelse av ”Terms of Reference” och granskning av skiljedomar.

Under alla förhållanden har skiljenämnden, genom att inte tillämpa ICC:s skiljedomsregler i enlighet med vad parterna har avtalat, åsidosatt en partsgemensam instruktion, varför skiljedomen även på den grunden ska upphävas (34 § första stycket 2 eller 6 LSF).

Badprim

Enligt rysk rätt rättshandlar Tullverket alltid för Regeringens räkning. Regeringen är därför bunden av skiljeavtalet mellan Tullverket och Badprim. Om hovrätten skulle anse att Tullverket rättshandlar för egen räkning är Regeringen ändå bunden av skiljeavtalet eftersom verket ingått avtalet på uppdrag av Regeringen. Under alla förhållanden har Regeringen ett subsidiärt ekonomiskt ansvar för Tullverket, vilket medför att Regeringen är bunden av skiljeavtalet mellan verket och Badprim.

Att parterna avtalat att skiljeförfarandet ska administreras av SCC men enligt ICC:s skiljedomsregler medför i sig inte att skiljeavtalet är ogiltigt. Det finns därför ett giltigt skiljeavtal mellan parterna. Inte heller kan skiljenämnden – genom att anpassa ICC:s skiljedomsregler till SCC:s organisation – anses ha åsidosatt en partsgemensam instruktion.

UTVECKLING AV TALAN

Regeringen

Vad gäller Tullverkets rättskapacitet enligt rysk rätt framgår av punkten 11 i förordning nr 459 av den 26 juli 2006 att Tullverket är en egen juridisk person. Av punkten 5 i förordningen följer att Tullverket har vissa befogenheter inom sitt eget verksamhetsområde. Verket kan bl.a. agera som beställare av tullstationer och andra anläggningar. Konstruktionen av gränsstationen är alltså en uppgift som ligger inom ramen för Tullverkets verksamhetsområde. Att Tullverket är en självständig juridisk person bekräftas också av åberopat sakkunnigutlåtande av professor Boris Karabelnikov och av avgöranden från ryska domstolar.

Regeringen är endast part i avtalen General Rules och Financing Memorandum och inte i det slutliga avtalet med Badprim. Av artiklarna 5 och 16.1 i General Rules framgår att alla tvister mellan parterna ska lösas genom förhandlingar och inte genom skiljeförfarande. Vidare framgår av artikel 5 i det bilaterala avtalet mellan Ryska Federationen och Polen att parterna kommit överens om att inte ansvara för förpliktelser som andra juridiska personer inom projektet ådrar sig.

När det gäller Financing Memorandum kan följande anmärkas. Av punkten 25 följer att Tullverket och anbudsvinnaren i upphandlingen skulle ingå avtal med hjälp av de standardavtal som Kommissionen utarbetat. Enligt punkten 27 skulle Tullverket i egenskap av ”Beneficiary” etablera en styrgrupp, vilket också skedde. I styrgruppen ingick dock inga andra intressenter än befattningshavare från Tullverket. I Financing Memorandum benämns Tullverket som ”upphandlande myndighet”. Av avtalet

framgår också att Tullverket med egna medel tagit fram en ny teknisk systemdesign. Av bilaga 2 till Financing Memorandum kan vidare utläsas att Tullverket även finansierat vissa andra arbeten inom ramen för projektet. Detta ger stöd för att Tullverket framför allt har agerat för egen räkning. Av punkten 9 framgår att Tullverket skulle ansvara för förvaltningen av gränsstationen sedan den uppförts. Financing Memorandum undertecknades visserligen av Tullverket på uppdrag av Regeringen. Att Tullverket i det fallet agerade för Regeringens räkning hade dock sin bakgrund i ett bemyndigande i instruktion 1828-R av den 28 december 2006.

Skiljenämnden har i sitt jurisdiktionsbeslut fäst avseende vid vissa bestämmelser i General Rules och Financing Memorandum. I denna del har skiljenämnden dock grundat sin bedömning på ryskspråkiga handlingar. Detta har fått till följd att vissa av definitionerna i nämndens avgörande avviker från definitionerna i de engelska versionerna av General Rules respektive Financing Memorandum. Exempelvis har nämnden felaktigt benämnt Tullverket som ”Recipient” i stället för ”Beneficiary”.

Vad gäller skiljeavtalet kom parterna överens om att skiljeförfarandet skulle administreras av SCC men enligt ICC:s skiljedomsregler. Det är dock inte möjligt att tillämpa dessa regler inom ramen för ett skiljeförfarande hos SCC, varför skiljeavtalet inte är verkställbart. Mot denna bakgrund måste skiljeavtalet betraktas som ogiltigt. I ett brev den 14 juni 2011 upplyste SCC att dess styrelse funnit att det inte var uppenbart att institutet saknade behörighet att befatta sig med tvisten. Parterna upplystes samtidigt om att SCC åtog sig att administrera skiljeförfarandet, under förutsättning att parterna gav institutet mandat att anpassa ICC:s skiljedomsregler till SCC:s organisation. Något sådant mandat lämnades dock aldrig av Regeringen. Vidare ger SCC:s resonemang uttryck för en hypotetisk partsvilja som i själva verket inte finns. Genom beslut av SCC:s styrelse respektive skiljenämnden har parterna i praktiken påtvingats ett förfarande som de inte har avtalat om. När det gäller själva förfarandet har SCC visserligen utfört vissa av de uppgifter som vanligtvis ankommer på ICC. Uppgifterna har dock inte utförts på ett tillfredställande sätt. Vid granskningen av skiljedomen uppmärksammades t.ex. inte vissa räknefel.

Badprim

När det gäller Tullverkets rättskapacitet enligt rysk rätt anges visserligen i punkten 11 i förordningen från 2006 att Tullverket är en egen juridisk person. Det framgår dock inte vad detta närmare innebär. Av Dr. Ilia Vitalyevich Rachkovs sakkunnigutlåtande framgår att Tullverket inte agerar som en självständig juridisk person utan enbart som en institution, vars syfte är att ombesörja Ryska Federationens tullangelägenheter. Enligt den ryska civilkoden rättshandlar federala exekutiva organ som Tullverket alltid i den Ryska Federationens namn. Alla åtgärder som Tullverket vidtar ska alltså betraktas som ett uttryck för den federala exekutiva makten och binder per definition Regeringen. Regeringen är därför part i avtalet mellan Tullverket och Badprim. Under alla förhållanden innebär Tullverkets rättsliga ställning att Regeringen har ett subsidiärt ekonomiskt ansvar för verket. Det subsidiära ekonomiska ansvaret gör att Regeringen, enligt svensk rätt, är bunden av skiljeavtalet mellan Tullverket och Badprim.

Av ingressen till General Rules framgår att Regeringen och inte Tullverket är mottagare av EU:s stödåtgärder inom TACIS-programmet. Av artikel 7.2 i bilagan till avtalet framgår vidare att Regeringen bemyndigat Tullverket att ingå avtal för dess räkning inom ramen för programmet. Att Tullverket bemyndigats att sköta Regeringens angelägenheter i projektet bekräftas också av artikel 2.4 i det bilaterala avtalet mellan Ryska Federationen och Polen.

Den ryskspråkiga versionen av Financing Memorandum innehåller ett förtydligande i punkten 5. Av nämnda punkt i avtalet framgår att Tullverket har befogenhet att ingå det slutliga avtalet rörande konstruktionen av gränsstationen för Regeringens räkning. Förtydligandet finns dock inte med i den engelskspråkiga versionen av Financing Memorandum. Det återfinns dock i det avtalsutkast som bifogats Regeringens instruktion nr 1828-R av den 28 december 2006.

Av punkten 20 i Financing Memorandum framgår att anbudsförfarandet skulle administreras i enlighet med de praktiska riktlinjer och med de standardavtal som utarbetats av Kommissionen. Det fanns alltså ett färdigt avtalspaket redan vid tid-

punkten då Financing Memorandum upprättades. Den skiljeklausul som återfinns i avtalet mellan Badprim och Tullverket är identisk med skiljeklausulen i det avtalsutkast som tillhandahölls av Kommissionen.

Tullverket och Badprim ingick i september 2009 ytterligare ett avtal för att byggnationen av gränsstationen skulle kunna slutföras. Även detta avtal omfattas av TACIS-programmet. I avtalets ingress tydliggörs att det är Regeringen som är part i avtalsförhållandet. Att Regeringen hela tiden varit part i avtalet med Badprim stöds också av viss korrespondens som förevarit mellan Tullverket och Badprim, liksom mellan Kommissionen och Regeringen.

Vad beträffar skiljeklausulen har Badprim hela tiden haft för avsikt att undvika risken att behöva tvista mot Regeringen i rysk domstol. Parterna har också på ett tydligt sätt avtalat att tvister skulle lösas genom skiljeförfarande hos SCC. Skiljeklausulen har mot denna bakgrund, av såväl SCC som skiljenämnden, tolkats på ett sätt som gjort att den varit praktiskt verkställbar. Detta har inneburit att SCC utfört vissa av de moment som utmärker ICC:s skiljedomsregler och som annars skulle utföras av det sistnämnda institutet och dess sekretariat, t.ex. har Terms of Reference fastställts och skiljedomen har granskats. Vid bedömningen av skiljeklausulens giltighet måste också beaktas att det var Regeringen genom Tullverket som tillhandahöll det slutliga avtalet. Regeringen har alltså varit den part som har haft störst möjlighet att påverka utformningen av skiljeklausulen och måste därför stå risken för att ICC:s skiljedomsregler kunde komma att tillämpas på ett annat sätt än vad som avsetts.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Hovrätten har på Regeringens begäran hållit vittnesförhör med professor Boris Karabelnikov. På Badprim's begäran har hovrätten hållit vittnesförhör med Dr. Iliia Vitalyevich Rachkov.

Båda parter har åberopat skriftlig bevisning.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Omfattas skiljedomen av ett skiljeavtal mellan Badprim och Regeringen?

Enligt 34 § första stycket 1 LSF ska en skiljedom upphävas om den inte omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna. Om en klandrande part påstår att det inte finns ett skiljeavtal ankommer det på svaranden att visa detta, dvs. i detta fall Badprim (se Lindskog, Skiljeförfarande, 2 uppl. 2012, s. 865). När det gäller denna fråga har följande framkommit om vad som förekommit innan avtalet ingicks.

Som parter i det aktuella entreprenadavtalet har angetts Badprim och Tullverket. Det står alltså klart att Regeringen inte uttryckligen har angetts som part i det avtal där skiljeklausulen återfinns. Frågan är om Regeringen ändå är bunden av avtalet – och därmed skiljeklausulen – på grund av att Tullverket har rättshandlat för dess räkning.

Till en början anges i ingressen till General Rules att Ryska Federationen är mottagare av Kommissionens stödåtgärder under TACIS-programmet. I artikel 7 i bilagan till General Rules finns närmare anvisningar för hur avtal rörande s.k. teknisk assistans skulle ingås. Av punkten 2 i den artikeln följer att avtal skulle utarbetas, framförhandlas och slutbehandlas av Kommissionen eller, när så föreskrivs i Financing Memorandum, av mottagaren av åtgärderna – dvs. Ryska Federationen – eller den myndighet som mottagarens regering angav och som agerade för dess räkning, efter godkännande av Kommissionen.

I Financing Memorandum finns bl.a. närmare bestämmelser för hur entreprenaden av gränsstationen skulle upphandlas. Av ingress till Financing Memorandum följer att det upprättats i enlighet med de riktlinjer som tidigare fastslagits mellan Regeringen och Kommissionen i General Rules. Under definitionerna i Financing Memorandum anges att Tullverket ska betecknas som den upphandlande myndigheten ("The Contracting Authority") respektive förmånstagare ("Beneficiary"). Med upphandlande myndighet avses enligt definitionen den juridiska person som ingår avtal med en anbudsvinnare enligt förfarandet i Financing Memorandum föreskrivna förfarandet. I punkten 5 i Financing Memorandum förklarar sig Ryska Federationen och Tullverket villiga att åta

sig projektet att utforma och uppföra gränsstationen. I målet är ostridigt att den ryskspråkiga versionen av Financing Memorandum, som också är officiell, i denna del även innehåller ett förtydligande att Tullverket i egenskap av upphandlande myndighet skulle betraktas som ett organ med befogenhet att ingå det slutliga avtalet med anbudsvinnaren i anbudsförfarandet ("an organ empowered to sign the Contract").

När det gäller anbudsförfarandet framgår av punkterna 20, 24 och 25 i Financing Memorandum att Kommissionen skulle ansvara för upphandlingen och utarbeta det slutliga avtalet. Detta skulle ske i enlighet med de rutiner och standardavtal som Kommissionen tidigare tagit fram. Enligt punkten 26 i Financing Memorandum skulle anbudsvinnaren i anbudsförfarandet ingå det slutliga avtalet med förmånstagaren, dvs. Tullverket. Av den sistnämnda punkten framgår vidare att Tullverket även i det slutliga avtalet skulle benämnas "upphandlande myndighet". Detta är också benämningen på Tullverket i det slutliga avtalet med Badprim.

Sammanfattningsvis kan hovrätten konstatera att utgångspunkten i General Rules, som ingåtts mellan Kommissionen och Regeringen, var att Ryska Federationen var mottagaren av Kommissionens stödåtgärder och att avtal rörande teknisk assistans skulle ingås av Kommissionen, Regeringen eller en myndighet som skulle agera för Regeringens räkning. Vidare framgår det av Financing Memorandum – i vilket Kommissionen och Regeringen också är parter – att avtalet utarbetats i enlighet med vad som tidigare avtalats i General Rules och att Tullverket där benämns "upphandlande myndighet". I punkten 5 i den ryska versionen av Financing Memorandum förtydligas också att Tullverket skulle betraktas som ett organ med befogenhet att ingå det slutliga avtalet.

Enligt hovrättens bedömning framgår det av det anförda att Regeringens avsikt var att Tullverket skulle agera för dess räkning. Den omständigheten att detta inte särskilt nämndes i Regeringens bemyndigande den 28 december 2006 föranleder inte någon annan bedömning. Regeringen har inte lagt fram någon utredning som ger stöd för slutsatsen att det slutliga avtalet mellan Tullverket och Badprim ingåtts på något annat sätt än vad som framgår av General Rules och Financing Memorandum. Det är också ostridigt att det vid upprättandet av Financing Memorandum fanns ett färdigt

avtalsutkast som utarbetats av Kommissionen. Regeringen har alltså haft möjlighet att ta del av avtalet, och därmed skiljeklausulen, innan Tullverket ingick det slutliga avtalet med Badprim. Enligt Dr. Ilia Vitalyevich Rachkov utgör Tullverket ett federalt exekutivt organ under Regeringen; Tullverket agerar inom sitt verksamhetsområde – liksom Regeringen – för den Ryska Federationen.

Regeringen får således anses vara part i avtalet. Skiljedomen omfattas därför av skiljeavtalet.

Är skiljeavtalet ogiltigt eller har skiljenämnden åsidosatt en partsgemensam instruktion?

Om ett skiljeavtal i något avseende föreskriver en inkonsekvent eller annars oklar ordning som inte låter sig genomföras, är utgångspunkten att avtalet så långt det är möjligt bör tolkas i linje med parternas grundläggande avsikt med skiljeavtalet, dvs. att tvister mellan parterna ska avgöras genom skiljeförfarande. Detta kan innebära att domstolen bortser från ett inkonsekvent villkor om det är tydligt att skiljeavtalet i övrigt motsvarar parternas reella syfte. I vissa speciella fall kan den naturliga ordningen dock i stället vara att fränkänna hela skiljeavtalet verkan (Redfern and Hunter, *On International Arbitration*, femte uppl., s. 146, Lindskog a.a. s. 145 och Heuman, *Skiljemannarätt*, s. 138).

Enligt skiljeklausulen i det aktuella avtalet mellan Regeringen och Badprim har parterna avtalat att SCC ska vara ”Court of Arbitration”, dvs. administrera ett skiljeförfarande mellan dem. Vidare anges att ICC:s skiljedomsregler ska tillämpas. Det är ostridigt att SCC saknar den nödvändiga organisationsstrukturen för att ombesörja ett skiljeförfarande helt enligt ICC:s regler. Skiljeavtalet kan alltså i detta avseende sägas vara inkonsekvent. Frågan är vilken betydelse detta har när det gäller avtalets giltighet.

Det är ostridigt att skiljeklausulen i det slutliga avtalet mellan Regeringen och Badprim är identisk med skiljeklausulen i det avtalsutkast som tillhandahölls av Kommissionen och som utarbetats i enlighet med Kommissionens ”Practical Guide to contract

procedures for EC external actions”. Det står alltså klart att skiljeklausulen inte har varit föremål för någon individuell förhandling mellan parterna. Det har vidare inte framkommit någonting som tyder på att det funnits ett särskilt syfte med att tillämpa ICC:s skiljedomsregler på förfarandet, trots att parterna samtidigt pekat ut SCC som skiljedomsinstitut. Inte heller har det framkommit någonting som tyder på att Regeringen – som tillhandahållit det slutliga avtalet och i viss mån har intagit ställning av överordnad part i avtalsförhållandet – har upplyst Badprim om den särpräglade regleringen eller att man från Regeringens sida ansåg att tillämpningen av ICC:s skiljedomsregler var av avgörande betydelse för skiljeavtalets giltighet.

Med hänsyn till det anförda finner hovrätten att avtalet mellan parterna måste förstås så att det primära syftet har varit att eventuella tvister mellan parterna skulle avgöras genom skiljeförfarande och att avsikten var att skiljeförfarandet skulle äga rum i Stockholm vid SCC. Det är ostridigt att SCC har åtagit sig och sedermera också administrerat skiljeförfarandet. Det står därmed klart att skiljeavtalet har gått att verkställa. Vid dessa förhållanden finner hovrätten att skiljeklausulen inte är ogiltig. Skiljenämnden kan genom att anpassa ICC:s skiljedomsregler till SCC:s organisation inte heller anses ha åsidosatt en partsgemensam instruktion.

Vid denna bedömning ska käromålet lämnas utan bifall.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska Regeringen ersätta Badprim's rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

Domen behandlar sådana frågor där det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att ett överklagande prövas av Högsta domstolen. Hovrätten tillåter därför att domen överklagas (43 § LSF).

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 02

DOM

T 2454-14

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-02-20

Prövningstillstånd krävs inte.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Christian von Szalay, Anne Kutteneuler, referent, och Patrik Schöldström (skiljaktig).

SKILJAKTIG MENING

Hovrättsrådet Patrik Schöldström är skiljaktig enligt följande.

Omfattas skiljedomen av ett skiljeavtal mellan Badprim och Regeringen?

Som majoriteten konstaterat ankommer det på svaranden att visa att en klandrad skiljedom omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna om käranden påstår motsatsen. När det som i detta fall är fråga om en kärande som inte uttryckligen anges som part i det skriftliga avtal som innehåller skiljeavtalet, måste det enligt min mening finnas mycket övertygande utredning för att kunna finna styrkt att käranden ändå faktiskt är avtalspart. Utredningen i målet, särskilt avseende Tullverkets ställning enligt rysk rätt, styrker inte enligt min uppfattning att Regeringen är part i skiljeavtalet. Min slutsats är därför att Badprim inte har visat att skiljedomen omfattas av ett giltigt skiljeavtal mellan parterna. Jag vill därför upphäva skiljedomen.

Överröstad i den delen övergår jag till nästa fråga.

Är skiljeavtalet ogiltigt eller har skiljenämnden åsidosatt en partsgemensam instruktion?

I den frågan kommer jag till samma slutsats som majoriteten, men på följande skäl.

Frågan kan beskrivas som följer. Är ett skiljeavtal ogiltigt redan därför att det föreskriver att ett skiljeförfarande ska äga rum enligt ett skiljedomsinstituts regler, men administreras av ett annat skiljedomsinstitut?

I förstone kan ett jakande svar tyckas självklart av framför allt följande anledning. Ett skiljedomsinstituts regler – vilka genom inkorporering utgör avtalsinnehåll mellan parterna – anger typiskt sett att det är just institutet (eller organ inom institutet) som ska vidta åtgärder, göra bedömningar och fatta beslut i olika frågor. Redan reglernas utformning skulle således omöjliggöra att ett annat skiljedomsinstitut tillämpar dem; endast ICC kan göra det som dess regler anger att ICC ska göra.

Emellertid är det min uppfattning beträffande ett skiljeavtal av aktuellt slag, att avgörande vikt måste läggas vid att parterna faktiskt har avtalat om skiljeförfarande och på så sätt att ett skiljedomsinstitut ska tillämpa ett annat skiljedomsinstituts regler. Om det andra skiljedomsinstitutet gör det så gott det går är ju resultatet att parterna har fått just det de avtalade om. De kan då inte gärna klaga på att olika åtgärder, bedömningar och beslut av det administrerande skiljedomsinstitutet kanske inte blivit exakt som de hade blivit om reglerna hade tillämpats av det skiljedomsinstitut som utformat dem.

Enligt min bedömning är således ett skiljeavtal inte ogiltigt redan därför att det föreskriver att ett skiljeförfarande ska äga rum enligt ett skiljedomsinstituts regler, men administreras av ett annat skiljedomsinstitut. En annan bedömning kan behöva göras i det fallet att ett skiljedomsinstitut vägrat att tillämpa regler utformade av ett annat skiljedomsinstitut.

I nu aktuellt fall har SCC administrerat skiljeförfarandet. Inledningsvis angav SCC att institutet skulle göra det med utgångspunkt i att parterna gemensamt skulle bemyndiga institutet att anpassa ICC-reglerna till SCC:s organisation. Även om – vilket Regeringen påstått – SCC inte fått något sådant uttryckligt bemyndigande, får ett sådant bemyndigande enligt min mening anses innefattas i skiljeavtalet genom att det i praktiken föreskriver att SCC ska tillämpa ICC:s regler, vilket självklart kräver en viss anpassning av reglerna, inte minst på så sätt att SCC gör det som reglerna anger att ICC ska göra.

Regeringen har också hävdat att nyssnämnd föreskrift utgör en partsgemensam instruktion som har åsidosatts och att skiljenämnden därmed har överskridit sin behörighet. Vad Regeringen sålunda hävdat är underkastat samma bedömning som ovan; skiljenämnden har således inte överskridit den behörighet som följer av skiljeavtalet.

I övrigt är jag ense med majoriteten.

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga hovrättens avgörande ska Ni göra det genom att skriva till Högsta domstolen.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Det ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade beslutet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som yrkas,
4. varför avgörandet ska ändras,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att Ni kan komma att delges handlingar i målet/ärendet genom förenklad delgivning, kan förenklad delgivning med Er komma att användas också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.